

Videreføring av satsinga på Skapende ungdomsmesse og entreprenørskap

Arbeidsgruppa har bestått av:

Eivind Aaen, rektor Storsteigen videregående skole

Per Arild Eggen, Næringsforum i Fjellregionen

Hilde Knutsen, rektor Røros videregående skole

Ørjan Lønningen, Ungt Entreprenørskap Hedmark

Gøril Storeng, utdanningssjefen i Tynset

Runa Finborud, ansvar for kompetanse i Regionrådet for Fjellregionen og ordfører i Os

Mandatet til arbeidsgruppa ble gitt av AU i regionrådet for Fjellregionen i møtet november 2017.

«Det nedsettes ei arbeidsgruppe for å vurdere alternative aktiviteter til Skapende Ungdomsmesse i arbeidet med entreprenørskap i skolene i Fjellregionen og andre tiltak som fører til at Regionrådet for Fjellregionen ikke tar noen økonomisk risiko. Arbeidsgruppa skal legge til grunn målsettingen i Strategiplanen om at Fjellregionen skal «Være ledende innen ungt entreprenørskap i Norge» og strategien «Involvere bedrifter, utdanningsinstitusjoner, ungdom og andre samarbeidspartnere for å utvikle ungt entreprenørskap i regionen». Målene som er nedfelt i samarbeidsavtalen mellom Regionrådet for Fjellregionen og UE Hedmark skal også legges til grunn for arbeidsgruppas vurderinger. Arbeidsgruppa ledes av Runa Finborud, som inviterer en representant for de videregående skolene i regionen, en representant for grunnskolene, en representant for UE Hedmark og en representant for Næringsforum i Fjellregionen til å delta. Arbeidsgruppa tar selv stilling til andre den ønsker å involvere i arbeidet. Det legges fram en rapport senest 1. april 2018 for vurdering i administrasjonen og behandling i arbeidsutvalget.

Fjellregionen har gjennom Regionrådet arbeidet med entreprenørskap i skolen i samarbeid med lokalt næringsliv i mange år. Det første prosjektet «Ungdom, utdanning og bosetting» startet opp i 2000. En av de viktigste erfaringene var behovet for et møtested for skole og næringsliv, samt et utstillingsvindu for elevenes innsats i entreprenørskapsarbeidet. På bakgrunn av erfaringene fra prosjektet ble Skapende ungdomsmesse (SUM) etablert som en møtearena for skole og næringsliv i Fjellregionen i 2004. Messa har siden starten vært arrangert annethvert år på Røros og Tynset. Regionrådet for Fjellregionen har hele tiden eid messa og stått som arrangør. Regionrådet inngikk en avtale med Ungt Entreprenørskap Hedmark i 2008 om prosjektledelse av messa, og den forsterkede innsatsen som gjøres ellers gjennom skoleåret. Avtalen innebærer at kommunene/skolene får tilgang til alle de pedagogiske programmene som Ungt Entreprenørskap har utarbeidet for bruk i skolen <http://www.ue.no/Om-oss> <http://www.ue.no/>. Messa har i alle år i hovedsak vært finansiert av fylkeskommunale midler og midler fra lokalt næringsliv, men det er kommunene som har finansiert den forsterkede innsatsen som UE Hedmark har stått for i skolene.

Avtalen ble reforhandlet i 2011 med varighet fram til 1.1.2014 med automatisk forlengelse hvis ikke annet avtales. Den økonomiske rammen for UE Hedmark som ligger i avtalen er totalt på kr. 362.000. Kr. 185.000 dreier seg om prosjektledelse av Skapende ungdomsmesse og kr. 177.000 til den forsterkede innsatsen (skolebesøk, Gründercamper, oppfølging av pedagogiske programmer, kurs for elever og lærere). Kommunene i Fjellregionen har i flere omganger gjort vedtak om finansiering til

forsterket innsats i skolene. Sist i 2015, for perioden 2015-2018. Kommunene har således bidratt med kr. 177.000 årlig til satsinga. Regionrådet har hatt en avtale med UE Hedmark på vegne av kommunene i Fjellregionen. Gjennom denne satsinga har det vært mulig for Ungt Entreprenørskap Hedmark å ha en ansatt med kontorplass i Fjellregionen (først på Røros i Veksthuset, nå på Tynset ved Nord-Østerdal vgs). Alternativet til et felles medlemskap er at de kommunene som ønsker det, tegner kommunemedlemskap. Da vil medarbeider som skal følge opp medlemskommunene i vår region ha kontor på Hamar. Og mye av tida vil nødvendigvis brukes til å reise hit.

Utfordringa i flere år har vært å få bedrifter til å stille på stand under messa. Tilbakemeldingen fra flere har vært at bedriftene får lite besøk under messa, ungdommene er ikke interesserte i å oppsøke dem. De er mer opptatt av sine egne bedrifter og prisutdelingene denne dagen. Gevinsten av å stå der synes liten for mange av bedriftene. Samtidig representerer deltakelsen til lokalt næringsliv gjennom priser og kjøp av standplass en viktig inntektskilde for messa. Siden det er Regionrådet som eier messa og står som ansvarlig arrangør, er det også Regionrådet som tar den økonomiske risikoen.

Arbeidsgruppa har hatt ett felles møte. I tillegg har det vært et eget evalueringsmøte av SUM 2018 der flere aktører deltok. Deler av arbeidsgruppa har hatt møte med daglig leder av Rørosregionen Næringshage. Næringshagen jobber tett med bedrifter i regionen, har ansvaret for Fjelltraineeordningen og innehar prosjektlederansvar i prosjektet «Kompetanse 2020-rekruttering av relevant kompetanse til Fjellregionen».

En av ideene arbeidsgruppa har diskutert er et SUM-medlemskap (gjørne A- og B-medlemskap) for bedriftene der det gjøres avtaler for mer en ett år. Der selve messa blir en finale på samarbeidet mellom skolene og bedriftene. I avtalen må det skisseres hva som er målet med satsinga, hvordan skolene jobber gjennom året, samt inneholde forpliktelser for begge parter. Det hadde vært en styrke å utarbeide en helhetlig plan for en periode på denne regionale satsinga. Arbeidsgruppa ser det som nødvendig med en restart.

Forankring av arbeidet er helt avgjørende for ei videre satsing, både på politisk, administrativt og på skolenivå i den enkelte kommune. Arbeidsgruppa mener det er av stor betydning for entreprenørskapsarbeidet i Fjellregionen at UE Hedmark er lokalisert i Fjellregionen. Et tett samarbeid mellom skole og næringsliv løftes fram som sentralt i mange sammenhenger. Både når det gjelder entreprenørskapsarbeid, rekruttering til yrkesfag, gjøre utdanning og fag mer relevant for elever, sikre rekruttering til lokalt arbeidsliv og til bosetting i regionen vår. Både skole og lokalt næringsliv er gjensidig avhengige av hverandre.

Arbeidsgruppa har ikke fått arbeidet grundig nok med problemstillinger knyttet til å vurdere alternative aktiviteter til Skapende ungdomsmesse. SUM henger sammen med arbeidet UE Hedmark gjør på skolene gjennom skoleåret, både økonomisk og innholdsmessig. Derfor må arbeidet ses i sammenheng når alternativer skal vurderes der forankring av arbeidet på hver skole er avgjørende og i samarbeid med lokalt næringsliv.

I tillegg er det flere usikre faktorer framover som kan ha påvirkning på hvordan ei satsing skal se ut her i regionen, både med tanke på organisering og finansiering.

Regional plan for kompetanse og arbeidskraft/kompetansestrategi

Både Hedmark og Trøndelag fylkeskommuner skal vedta en regional plan for kompetanse og arbeidskraft/kompetansestrategi i løpet av året. Utdrag fra avsnittet om entreprenørskap i utdanning i høringsforslaget fra Hedmark fylkeskommune: «Det betyr at det blir enda viktigere å satse på entreprenørskap i hele utdanningsløpet.» «UE Hedmark har gjennom flere år hatt stor aktivitet. Hedmark er fortsatt blant de fylkene i landet med høyest aktivitet sett i forhold til elevgrunnlag. Ungdomsbedrifter fra videregående skoler i Hedmark utmerker seg også i nasjonale konkurranser.» En av strategiene i planen er å styrke elevers/studenters læringsutbytte innen entreprenørskap og innovasjon gjennom økt samhandling mellom utdanning, forskning og næringsliv.

AU i Regionrådet for Fjellregionen behandlet en høringsuttalelse til den regionale planen i møte 5.september der en av punktene var: *Samarbeidet med UE Hedmark må fortsette og gi rom for at organisasjonen fortsatt skal ha egen avdeling på Tynset.*

Status på arbeidet med kompetansestrategi for Trøndelag er ikke kjent pr. nå.

Fagfornyelsen

I forbindelse med fagfornyelsen i både grunnskole og videregående skole er arbeidet med å utvikle nye læreplaner i gang. Disse skal tas i bruk fra høsten 2020. Innovasjon og entreprenørskap skal inn i fagene.

Østlandsforskning vil i løpet av 2018 etablere Senter for entreprenørskap i grunnopplæringen i samarbeid med Høgskolen i Innlandet.

Regionreformen

Arbeidet med nye Innlandet er i gang, og det er usikkert hvordan de nye regionene i Innlandet vil bli organisert og finansiert. I tillegg har Holtålen meldt seg ut av Regionrådet for Fjellregionen, men Hov skole har i mange år vært svært aktive i entreprenørskapsarbeidet og på messa.

Anbefaling:

1. Skapende Ungdomsmesse gjennomføres i 2019 på Tynset. Arbeidsgruppa anbefaler at innholdet i messa kan endres noe i tråd med gode innspill som har kommet både gjennom evalueringen av messa og fra arbeidsgruppa.
2. Entreprenørskapsarbeidet i skolene fortsetter i tråd med avtale med UE Hedmark i skoleåret 2018/2019. Kommunene søkes om finansiering av den forsterkede innsatsen.

3. Arbeidsgruppa fortsetter arbeidet og legger fram forslag til ei langsiktig løsning med utgangspunkt i fokusområder det er pekt på i utredningen innen 1.mars 2019. Arbeidsgruppa mener at både Hedmark fylkeskommune og Trøndelag fylkeskommune spiller en avgjørende rolle i den videre prosessen. I tillegg er Rørosregionen Næringshage en viktig samarbeidspartner. Arbeidsgruppa foreslår at disse inviteres inn i arbeidet.